

Specifika Sociální práce s pachateli TČ

Mgr. Petra Horová, Ph.D., 20.4.2020

Úkol:

- Seznamte se se Zimbardovým standfordským vězeňským experimentem (1971, viz stud. materiály) a zkuste se nad ním kriticky zamyslet. Zhodnoťte jeho přínosy, možná úskalí a využitelnost výsledků.

-

Rozhovor: Hydepark Philip Zimbardo

- <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10441294653-hyde-park-civilizace/215411058091212/>

Vyjasnění hlavních pojmů

- Sociální pracovník je...
- Smyslem sociální práce je...
- Pracovat s vězni znamená ...
- Věznice je...
-

Každý pracovník má vlastní individuální interpretaci těch pojmů, která významně formuje styl jakým svou práci vykonává. Tyto formulace mohou být ovlivněny, převzaty od organizace/instituce, kde pracuje, ze vzdělávací instituce nebo mohou být dány osobní zkušeností pracovníky.

-

Specifické fenomény pojetí pachatele sociálních pracovníků

- Interpretace...

-

A.O sociálním pracovníkovi

B.O pachateli TČ

C.O sociální práci

O sociálním pracovníkovi

- Různorodost a rozmanitost práce jsou typické pro práci s pachateli, obzvláště ve věznici – životní situace a potřeby řešit je jsou často odlišné.
- pojetí pachatele jako uživatele jakési informační a asistenční služby – jak sociálního pracovníka vnímá klient a organizace?
- pojetí pomoci pachatelům podle sebe, případně podle své organizace – odpovídá na potřeby organizace nebo pachatele?
- pojetí pachatele jako toho, kdo přichází se „zakázkou“ nebo toho, kdo je objektem zakázky společnosti
- odlišnost práce sociálních pracovníků ve věznici a těch pracujících v neziskové organizaci
- bezmoc ve vztahu ke změně systému

Pojetí pachatele TČ

- individualita a jedinečnost každého člověka
- klasifikaci podle trestných činů a trestů
- Motivace pachatele – je reflektována hlavně z hlediska neziskových organizací
- dovednost empatie a pochopení pracovníka pachatele
- vnímat diverzitu pachatele a jeho situace – nevnímat je stereotypně a předsudečně
-

Specifické fenomény o sociální práci s pachateli (pro pracovníky VS)

- Vztah sociální pracovník – pachatel – velmi specifický fenomén, neboť obzvláště role sociálního pracovníka je značně rozporuplná – kdy ze své profesní podstaty je pomáhající a zároveň je zaměstnancem represivní organizace-věznice
- Zážitek neúspěchu u sociálních pracovníků – velmi častá zkušenost s recidivou, způsob, jak jej interpretovat je významný pro pracovníka v rámci jeho motivace, smysluplnosti práce. Kritéria úspěchu a neúspěchu je třeba upravit okolnostem.
- Význam komunikace – z pohledu jiných profesí je možné vnímat SP jako profese, kde si jen tak povídají = podceňovaný význam. Sami pracovníci však vnímají velký význam komunikace, která pomáhá snižovat ve vězení napětí a tím předchází negativním jevům.
- Manipulace a účelové jednání pachatelů – otázka důvěry s klientem a obezřetnosti, zároveň je potřeba zohledňovat neustále otázku bezpečnosti
- Nedůvěra a vztah k informacím – ve vztahu od věznice k pracovníkovi jako možnému zdroji úniku informací. Ve vězení jsou i zaměstnanci „podezřelí“
- Práce s motivovanými pachateli – žádavku mluvit se „sociální“ si podávají sami vězni, což předpokládá jejich motivovanost. Nikdo jim služby pracovníků nevnucuje.
- Prostředí věznice – jakožto specifické prostředí plné podezíravosti, neustále kontroly, negativní energie...
- Pozitivní hodnocení zkušenosti se sociální prací s pachateli i prožitku z ní – přes mnohé negativní okolnosti práce s pachateli ve VTOS někteří pracovníci mají velmi dobrou zkušenost s vězni a rádi s nimi pracují (projevují jim vězni vděk)
-

Fenomény v pojetí pachatele z hlediska sociální práce:

(Společná pro všechny sociální pracovníky pracující s pachateli)

- Význam pomoci a potřeb ve vztahu pachatele – společnost
- Bezmoc a moc ve vztahu k systému, společnosti
- Individualita a typifikace podle systému nebo podle motivace
- Empatie a pochopení pachatele a jeho situace
- Interpretace úspěchu a neúspěchu pachatele
- Význam komunikace při práci s pachateli
- Manipulace, účelové jednání a nedůvěra
- Balancování – dilemata sociální práce s pachateli – empatie x obezřetnost, relevance organizace a pracovníka
- Sociální práce pouze s motivovanými klienty

Specifika pro sociální pracovníky ve vězení

- Prostředí věznice – bezpečnostní opatření a podmínky
- Prožitek nedůvěry vůči pracovníkovi
- Práce s omezeným poskytováním informací
- Potřeba být ostražitý, aby se nedostal do problému
- Balancování mezi represí a pomocí
- Individuální styl – individuální teorie práce s pachateli
- Různorodá a rozmanitá práce
- Vedení aktivit s pachateli
-

Specifika pro sociální pracovníky v neziskových organizacích

- Potřeba argumentů pro obhajobu práce s pachateli
- Teoretické koncepty chápání pachatele, jeho situace a práce s nimi – specifické přístupy

-

-

Zdroj

-
- Disertační práce, Petra Horová
- https://is.muni.cz/auth/th/sk97y/Disertace_Horova.pdf
-
- Pro větší pochopení doporučuji přečíst alespoň závěr od s. 216. Ale zajímavé jistě jsou autentické výpovědi, které vás ještě více ponoří do tématu práce ve věznicích – od. S. 118
-

Děkuji za pozornost
a přeji milé dny

